

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Αρ. Φακ.: 7.11.12.17.1/2
Αρ. Τηλ. : 22800916
Αρ. Φαξ : 22428277
E-mail : dde@moe.gov.cy

Chairmanship of Cyprus
Council of Europe
November 2016 - May 2017

Présidence de Chypre
Conseil de l'Europe
novembre 2016 - mai 2017

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

2 Νοεμβρίου 2016

Διευθυντές/Διευθύντριες
Δημοτικών Σχολείων και Ειδικών Σχολείων

Θέμα: Οδηγίες και ενημέρωση για το γνωστικό αντικείμενο της Αγωγής Υγείας για τη σχολική χρονιά 2016 – 2017

Η Αγωγή Υγείας στα σχολεία αποτελεί μια συγκροτημένη εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία συμβάλλει στην αναβάθμιση της σχολικής ζωής και στη σύνδεση του σχολείου με την κοινωνική πραγματικότητα. Αποτελεί ξεχωριστό γνωστικό αντικείμενο στο ωρολόγιο και αναλυτικό πρόγραμμα της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και έχει ως σκοπό την προαγωγή της ψυχικής, σωματικής και κοινωνικής ευεξίας των μαθητών/τριών, ως εφόδιο ζωής, αφενός με την ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων και αξιών (ενδυνάμωση), αφετέρου με τη συλλογική δράση ως προς την αναβάθμιση του κοινωνικού και φυσικού περιβάλλοντός τους.

Διευκρινίζεται ότι το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο ονομάζεται **Αγωγή Υγείας** για τις τάξεις **Α' - Δ'** και περιλαμβάνεται στο ωρολόγιο πρόγραμμα της Δημοτικής Εκπαίδευσης, στο μάθημα της Αγωγής Ζωής μαζί με ακόμη ένα γνωστικό αντικείμενο (Αγωγή Υγείας και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη). Στις τάξεις **Ε' - ΣΤ'** ονομάζεται **Αγωγή Υγείας/Οικιακή Οικονομία**.

Αναγκαιότητα εφαρμογής του μαθήματος

Είναι πολύ σημαντικό να εφαρμόζεται το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο **σε όλες τις τάξεις**. Το μάθημα της Αγωγής Υγείας τοποθετεί τους/τις μαθητές/τριες στο επίκεντρο, προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητές τους, με σεβασμό στη διαφορετικότητα και ενθαρρύνει τις ομαδοσυνεργατικές διαδικασίες και μεθόδους. Δίνονται στους/στις μαθητές/τριες ευκαιρίες να αναλαμβάνουν δράσεις, οι οποίες δεν περιορίζονται στην τάξη αλλά και σε άλλους τομείς, όπως ανάπτυξη πολιτικών (π.χ. υγιεινού τρόπου ζωής, αντιμετώπισης της εκφοβιστικής συμπεριφοράς, κ.ά.), βελτίωση του φυσικού και κοινωνικού περιβάλλοντος του σχολείου, συνεργασία με γονείς και κοινότητα και βελτίωση του σχολικού κλίματος.

Διδασκαλία μαθήματος

Τα σχέδια μαθήματος ή οι ενότητες μαθημάτων για το γνωστικό αντικείμενο της Αγωγής Υγείας θα πρέπει να σχεδιάζονται με βάση τους αναδιαμορφωμένους **Δείκτες Επιτυχίας και τους Δείκτες Επάρκειας (Οκτώβρης 2016)**, σε συνδυασμό με τις εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών/τριών, με στόχο την επίτευξη των αναμενόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Το μάθημα πρέπει να δομείται σύμφωνα με τις παιδαγωγικές αρχές οργάνωσης ενός αποτελεσματικού μαθήματος.

Οι ενδεικτικές δραστηριότητες, που συμπεριλαμβάνονται στους πίνακες με τους Δείκτες, μπορούν να συμβάλουν στον σχεδιασμό και διδασκαλία των μαθημάτων. Τονίζεται ότι, το μάθημα της Αγωγή Υγείας, σε καμία περίπτωση **δεν υλοποιείται επιτυχώς μέσα από τη στεγνή εκτύπωση και συμπλήρωση φυλλαδίων**. Αντίθετα, και πάντα σύμφωνα με το Αναλυτικό Πρόγραμμα της Αγωγής Υγείας, η μεθοδολογία της στηρίζεται στην **ενεργητική και βιωματική προσέγγιση**. Η βιωματική μάθηση δίνει έμφαση στη συμμετοχή, στην εμπειρία και στον αναστοχασμό της εμπειρίας. Ο ρόλος του/της εκπαιδευτικού είναι κεντρικής σημασίας για τη χρήση αποτελεσματικών τεχνικών ενεργητικής μάθησης και διδασκαλίας στην τάξη. Μπορεί να χρησιμοποιεί ένα ευρύ φάσμα μεθόδων και τεχνικών για την επίτευξη των στόχων και των μεθοδολογικών του/της προσεγγίσεων, όπως μελέτη περίπτωσης, παιχνίδια ρόλων, θεατρικές συμβάσεις, μικρά πρότζεκτ, αντιπαράθεση απόψεων (debate), κύκλος συζήτησης, βιωματικά παιχνίδια, εργαστήρια, κ.ά.

Γίνεται προσπάθεια πολλά μαθήματα ή ενότητες που γίνονται στην τάξη να καταλήγουν σε **δράσεις** στο σχολείο ή στην κοινότητα, μέσω της εμπλοκής διαφόρων φορέων (Συνδέσμου Γονέων, Σχολιατρική Υπηρεσία, αστυνομικός της γειτονιάς, εθελοντικές οργανώσεις, φορείς υγείας, ΜΚΟ, κ.ά.). Οι δράσεις πρέπει να είναι απλές, π.χ. μαγειρική με γονείς, δημιουργία ενός βίντεο, αναβάθμιση του σχολικού χώρου, παρουσίαση σε μαθητές/τριες ή γονείς κάποιου θέματος, σχέδια εργασίας (project) για ένα θέμα που αφορά την υγεία κ.ά.

Ιστοσελίδα Αγωγής Υγείας – Εκπαιδευτικό Υλικό

Το υφιστάμενο εκπαιδευτικό υλικό στην ιστοσελίδα της Αγωγής Υγείας (http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias/yliko_nap.html) προτείνεται ως ενδεικτικό υλικό, το οποίο μπορεί να συμπεριληφθεί στον σχεδιασμό των μαθημάτων ή ενοτήτων της Αγωγής Υγείας. Ως εκ τούτου, οι προτεινόμενες δραστηριότητες δεν αποτελούν ολοκληρωμένα σχέδια μαθήματος, ώστε να χρησιμοποιούνται αυτούσια ως μια ολοκληρωμένη εκπαιδευτική πρόταση, αλλά αποτελούν πηγή ιδεών και δραστηριοτήτων για τον σχεδιασμό μαθημάτων ή ενοτήτων.

Το εκπαιδευτικό υλικό στην ιστοσελίδα θα τύχει πλήρους αναδιαμόρφωσης, κατά τη φετινή σχολική χρονιά 2016-17, έτσι ώστε να συνάδει με τους Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας, όπως έχουν αναδιαμορφωθεί και θα αναρτηθούν τέλη Οκτωβρίου. Για εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων θα πρέπει να μελετούνται τα εγχειρίδια, τα οποία έχουν αποσταλεί στα σχολεία ή έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα, έτσι ώστε να μπορεί να δομηθεί ένα ολοκληρωμένο μάθημα ή ενότητα. Οι δραστηριότητες στα εγχειρίδια θα πρέπει να προσαρμόζονται, ώστε να συνάδουν με τους υφιστάμενους Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας.

Τα εγχειρίδια που έχουν αποσταλεί ή αναρτηθεί είναι:

- Επαμεινώνδας, Ε., Νεοκλέους, Ε. & Τιγγιρίδου, Μ. (2012). Πρώτα Βήματα. Λευκωσία: Κυπριακός Σύνδεσμος Οικογενειακού Προγραμματισμού
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου (2014). Ανακαλύπτοντας τον Ελέφαντα. Ανακτήθηκε από http://www.moec.gov.cy/dde/diapolitismiki/ilektroniko_yliko/3_3_anakalyptont_as_ton_elefanta.pdf
- Flowers, N. (2012). Μικρή Πυξίδα Compasito (Στ. Αγγελίδης, Μετάφ.). Κύπρος: Imprina ltd. Ανακτήθηκε από [http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/All/E139A2CD27BCB462C2257AF3002ACD10/\\$file/Compasito,%20%CE%9C%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%B7%CC%81%20%CE%A0%CF%85%CE%BE%CE%B9%CC%81%CE%B4%CE%B1.pdf](http://www.childcom.org.cy/ccr/ccr.nsf/All/E139A2CD27BCB462C2257AF3002ACD10/$file/Compasito,%20%CE%9C%CE%B9%CE%BA%CF%81%CE%B7%CC%81%20%CE%A0%CF%85%CE%BE%CE%B9%CC%81%CE%B4%CE%B1.pdf)

- Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού. (2012). *Κοινωνική Μάθηση*. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων. Λευκωσία: PRINTCO LTD. Ανακτήθηκε από http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias/yliko_nap/thematiki_enotita_5/koinoniki_mathisi.pdf
- Χαραλάμπους, Ν. (2010). Πρόγραμμα ΑΡΕΤΗ, Εγχειρίδιο του Εκπαιδευτή. Λευκωσία: Νεόφυτος Χαραλάμπους και Παρατηρητήριο για Παιδιά.

Εργαστήριο

Η χρήση του εργαστηρίου της Οικιακής Οικονομίας στο σχολείο θεωρείται πάρα πολύ σημαντική στο μάθημα της Αγωγής Υγείας. Οι μαθητές/τριες **όλων των τάξεων (Α΄-Στ΄)** θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να απολαμβάνουν στιγμές προετοιμασίας και κατανάλωσης απλών παρασκευασμάτων στο σχολείο. Τα εργαστήρια της μαγειρικής, πέραν των στόχων της υποενότητας για το φαγητό, θα πρέπει να αξιοποιούνται ευκαιριακά από όλες τις τάξεις, στα πλαίσια εκδηλώσεων του σχολείου (π.χ. ετοιμασία κεραστικών, μικρών σνακ για περίπατο, κ.ά.). Τόσο ο προγραμματισμός των θεματικών ενοτήτων όσο και των μεμονωμένων δραστηριοτήτων που θα οργανωθούν ετήσια θα πρέπει να στοχεύουν στην υλοποίηση τόσο των Δεικτών Επιτυχίας και Δεικτών Επάρκειας που αφορούν το φαγητό, όσο και άλλων Δεικτών Επιτυχίας και Δεικτών Επάρκειας του Αναλυτικού Προγράμματος. Περισσότερες πληροφορίες για τη χρήση του εργαστηρίου θα βρείτε στον Οδηγό Εργαστηρίου Οικιακής Οικονομίας – Βοήθημα για Εκπαιδευτικούς στην ιστοσελίδα της Αγωγής Υγείας:

http://www.moec.gov.cy/agogi_ygeias/pdf/analytika/odigos_ergastiriou_oikiakis_oikonomias.pdf.

Επικοινωνία με την Ομάδα Αγωγής Υγείας

Η Ομάδα Αγωγής Υγείας αποτελείται φέτος από τη Φιλιά Σάββα (Συμβουλευτικό 4/5) με υπεύθυνη ΕΔΕ Αγωγής Υγείας τη Δρα Μαρία Ζαννέτου – Παπακώστα. Η Ομάδα είναι στη διάθεση όλων των διευθύνσεων των σχολείων και των εκπαιδευτικών για παροχή στήριξης, όποτε αυτό κριθεί απαραίτητο και για οποιαδήποτε επιπρόσθετη πληροφορία ή διευκρίνιση. Για στήριξη στη σχολική μονάδα μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Ομάδα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση **fsavva@schools.ac.cy** ή στα τηλέφωνα **24821350 και 24821358** (κάθε Δευτέρα και Τρίτη).

Παρακαλείστε να ενημερώσετε σχετικά τους/τις εκπαιδευτικούς του σχολείου σας.

(Χρίστος Χατζηαθανασίου)
Αν. Διευθυντής
Δημοτικής Εκπαίδευσης